

ความเป็นหญิงความเป็นชายที่ปรากฏในละคร
เรื่อง เจ้าคุณพื้กับอินางคำดวง
Femininity and Masculinity as Portrayed
in the Drama Chao Khun Phi and E-Nang Khamduang

สุจินันท์ ทองนำ¹, วิยะดา ป้อมหิน² และ อนันตศักดิ์ พลแก้วเกษ³
Sujinan Thongnam¹, Wiyada Pomhin² and Anantasak Phonkaewkate³

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์

^{1,2,3} Faculty of Education and Human Development

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

^{1,2,3}Roi Et Rajabhat University

E-mail : sujinan.144@gmail.com

Received: **March 24, 2026** Revised: **May 16, 2026** Accepted: **June 4, 2026**

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเป็นหญิงที่ปรากฏในละครเรื่อง เจ้าคุณพื้กับอินางคำดวง และเพื่อศึกษาความเป็นชายที่ปรากฏในละครเรื่องเจ้าคุณพื้กับอินางคำดวง เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีความเป็นหญิง ความเป็นชายของ Doyle (1991 อ้างถึงใน มีโชค ราชฐานานวัต, 2544) ผู้วิจัยได้ใช้แหล่งข้อมูลเป็นละครโทรทัศน์ที่ออกอากาศทางช่อง 3HD เรื่องเจ้าคุณพื้กับอินางคำดวง เนื่องจากเป็นละครที่ได้รับความนิยมเป็นจำนวนมาก ระหว่างวันพุธ ที่ 3 เดือนกันยายน พ.ศ. 2568 ถึงวันพฤหัสบดี ที่ 6 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568 รวมถึงการรับชมย้อนหลังทาง Netflix และ ผ่านทางแอปพลิเคชัน 3 plus มีทั้งหมด 20 ตอน จากการศึกษา พบว่า ความเป็นหญิง แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ 1) ความอ่อนไหวทางด้านอารมณ์ กล่าวคือ มีความอ่อนไหวต่อเพศตรงข้าม อ่อนไหวเมื่อเป็นผู้ถูกกระทำ และมีความวิตกกังวล 2) มีความกล้าหาญ กล่าวคือ มีความกล้าหาญในการเผชิญกับปัญหา มั่นใจในรูปลักษณ์ของตนเอง และมีความมั่นใจในการพูด

และ 3) มีความรักที่มั่นคงต่อคนรัก กล่าวคือ มีการแสดงความรักอย่างเปิดเผย และกตัญญูรู้คุณ ส่วนความเป็นชาย แบ่งออกเป็น 6 ลักษณะได้แก่ 1) มีสติในการแก้ปัญหา กล่าวคือ มีความอดทนอดกลั้น มีการปรับตัวได้ตามสถานการณ์ และแก้ไขปัญหได้ทุกสถานการณ์ 2) เด็ดเดี่ยวกล้าหาญ กล่าวคือ มีความกล้าหาญและการเผชิญหน้า 3) ความเป็นผู้นำ กล่าวคือ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ และปกป้องประชาชน 4) มีความอดทน กล่าวคือ ความอดทนและไม่ย่อท้อ 5) อำนาจและสถานะ และ 6) สติปัญญาเฉลียวฉลาดในการวางแผนงาน

คำสำคัญ: ความเป็นหญิง; ความเป็นชาย; เจ้าคุณพิทักษ์อินางคำดวง

Abstract

This research article aims to study the representation of femininity and masculinity portrayed in the drama Chao Khun Phi and E-Nang Khamduang. This study is a qualitative research study presented through descriptive analysis, employing Doyle's theory of femininity and masculinity as the conceptual framework. The findings reveal that femininity can be categorized into three characteristics. First, emotional sensitivity, which refers to sensitivity toward the opposite sex, sensitivity when being acted upon, and feelings of anxiety. Second, self-confidence, which refers to courage in facing problems, confidence in one's appearance, and confidence in speaking. Third, faithfulness to one's partner, which refers to openly expressing love and showing gratitude. Masculinity can be categorized into six characteristics. First, strength, which refers to endurance, adaptability to situations, and the ability to solve problems in all circumstances. Second, determination and bravery, which refers to courage and confrontation. Third, leadership, which refers to responsibility in duties and protection of people. Fourth, competitiveness, which refers to perseverance and determination. Fifth, power and status. Sixth, intelligence and strategic planning ability.

Keywords: Femininity; Masculinity; Chao Khun Phi and E-Nang Khamdu

1. บทนำ

สื่อบันเทิงเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบการสื่อสารมวลชนที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดความคิด ค่านิยม และการรับรู้ของสังคม มิได้ทำหน้าที่เพียงให้ความบันเทิง หากยังเป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่สะท้อนและผลิตซ้ำอัตลักษณ์ บทบาททางสังคม และความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ดังที่ McQuail (2010) ชี้ว่าสื่อทำหน้าที่สร้างภาพตัวแทนและทำให้ค่านิยมทางสังคมถูกทำให้เป็นเรื่องปกติ ในบริบทสื่อบันเทิงไทย พริศรา แซ่ก้วย (2557) ระบุว่าสื่อไทยจำนวนมากยังคงผลิตซ้ำภาพเหมารวมต่อเพศหญิงและตอกย้ำโครงสร้างอำนาจชายเป็นใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ของ Bernard (1981) ดังนั้น การศึกษาละครไทยจึงจำเป็นต้องอาศัยมุมมองเชิงวิพากษ์เพื่อทำความเข้าใจกลไกของอำนาจและอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในกระบวนการเล่าเรื่องของสื่อบันเทิง

ละครโทรทัศน์ไทยเป็นสื่อบันเทิงกระแสหลักที่มีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดค่านิยม ความคิด และการรับรู้ของสังคมไทย โดยเฉพาะประเด็นความเป็นหญิง ความเป็นชาย และเพศภาวะ ซึ่งสื่อทำหน้าที่ทั้งสะท้อนและผลิตซ้ำผ่านภาพตัวแทนอย่างต่อเนื่อง ดังที่ McQuail (2010) ชี้ว่าสื่อมีอำนาจในการสร้างความหมายและทำให้แบบแผนทางสังคมถูกมองว่าเป็นเรื่องปกติ ขณะเดียวกัน แนวคิดเพศภาวะของ Doyle (1991 อ้างถึง มีโชค ราษฎร์นุวัต, 2544) อธิบายว่าเพศมิใช่คุณลักษณะตามธรรมชาติ หากเป็นผลของกระบวนการประกอบสร้างทางสังคมผ่านวัฒนธรรมและสถาบันต่าง ๆ เมื่อพิจารณาในบริบทไทยร่วมกับแนวคิดของ วัลยา คงไทย (2548) และศรีสกุล เขมพันธ์ (2553) จะเห็นว่าละครโทรทัศน์ไทยยังคงยึดโยงอยู่กับกรอบจารีตและอุดมการณ์ดั้งเดิมที่จำกัดบทบาทหญิง-ชาย และหลีกเลี่ยงการทำทลายอำนาจนำ ส่งผลให้การนำเสนอเพศภาวะในละครส่วนใหญ่ยังคงตอกย้ำค่านิยมและความไม่เท่าเทียมทางเพศในเชิงโครงสร้าง แม้จะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอให้สอดคล้องกับสังคมร่วมสมัย

ละครเรื่องเจ้าคุณพิกับอินางคำดวง เป็นการวิเคราะห์ตัวละครหญิงทุกตัวละครที่ปรากฏในเรื่องผ่านการแสดงออกของตัวละครทุกมิติ แต่ที่โดดเด่น คือตัวละครเอกหญิง “อินางคำดวง” ถูกสร้างขึ้นภายใต้บริบทความเชื่อพื้นบ้านอีสาน ผสมผสานกับวิถีชนชั้นในสังคมไทยยุคโบราณ ตัวละครคำดวงจึงเป็นตัวแทนที่ซับซ้อน ทั้งในฐานะหญิงชาวบ้านที่ถูกครอบงำด้วยอำนาจชนชั้นและอำนาจชาย และในขณะเดียวกันการวิเคราะห์ความเป็นชายผ่านการแสดงออกของตัวละครชายทุกมิติ โดยเฉพาะขุนเอกที่เป็นตัวละครหลัก มีการแสดงออกถึงความเป็นชายที่มีความสุภาพ เรียบร้อย สุขุมอ่อนโยน ซึ่งแตกต่างจากผู้ชายสมัยก่อน

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษาครั้งนี้จะช่วยเปิดพื้นที่ใหม่ในการทำความเข้าใจความเป็นหญิง ความเป็นชายของละครโทรทัศน์ ซึ่งเป็นวรรณกรรมร่วมสมัยหลากหลายมิติ และนำไปสู่การมองเห็นคุณค่าของการนำเสนอตัวละคร ในบริบทสังคมร่วมสมัยอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดความเป็นหญิงความเป็นชายของ Doyle (1991 อ้างถึงใน มีโชค ราชภูรานูวัต, 2544) อย่างละเอียดต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นหญิงที่ปรากฏในละครเรื่องเจ้าคุณพี่กับอีนางคำดวง
2. เพื่อศึกษาความเป็นชายที่ปรากฏในละครเรื่องเจ้าคุณพี่กับอีนางคำดวง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความเป็นหญิงความเป็นชายที่ปรากฏในละครเรื่อง เจ้าคุณพี่กับอีนางคำดวง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ละครโทรทัศน์ที่ออกอากาศทางช่อง 3HD จำนวน 20 ตอน เป็นข้อมูลหลักในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ เพื่ออธิบายลักษณะการนำเสนอความเป็นหญิงและความเป็นชายผ่านตัวละคร เนื้อเรื่อง และความสัมพันธ์เชิงอำนาจ โดยอาศัยกรอบแนวคิดทฤษฎีเพศภาวะของ Doyle (1991 อ้างถึงใน มีโชค ราชภูรานูวัต, 2544) เป็นแนวทางในการตีความและอธิบายผลการวิจัย

3.1 แหล่งข้อมูล

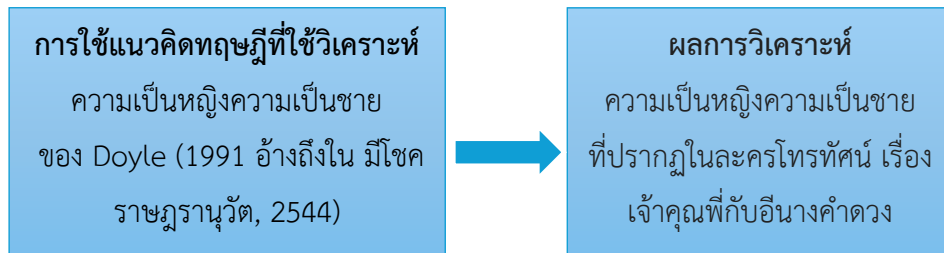
ผู้วิจัยได้ใช้แหล่งข้อมูลเป็นละครโทรทัศน์ที่ออกอากาศทางช่อง 3HD เรื่องเจ้าคุณพี่กับอีนางคำดวง เนื่องจากเป็นละครที่ได้รับความนิยมเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ ตอนแรกที่ออกอากาศ อัตราความนิยมทั่วประเทศสูงถึง 3.1 % ของประชากรทั้งหมด และกลุ่มผู้ชมอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และหัวเมืองใหญ่ทั่วประเทศ เป็นปรากฏการณ์ของครั้งแรกที่ออกอากาศ ละครเรื่องนี้ได้รับสิทธิ์ออกอากาศบน Netflix มีทั้งหมด 20 ตอน โดยเริ่มวันที่ 3 กันยายน 2568 พร้อมกับช่อง 3 ทำให้เข้าถึงผู้ชมกลุ่มกว้างขึ้น

3.2 การจัดการข้อมูล

ผู้วิจัยได้เลือกข้อมูลเป็นละครโทรทัศน์ เรื่อง เจ้าคุณพี่กับอีนางคำดวง ทั้งหมด 20 ตอน โดยผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะตัวบทที่แสดงถึงความเป็นหญิง ความเป็นชาย ผ่านองค์ประกอบ สถานะและอาชีพ การแสดงออกผ่านกริยาท่าทางที่ปรากฏในเรื่อง เจ้าคุณพี่กับอีนางคำดวงเท่านั้น ซึ่งจะไม่ศึกษาในประเด็นอื่น ๆ นอกจากนี้

3.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดทฤษฎีความเป็นหญิงความเป็นชาย กล่าวคือ ความเป็นหญิง
และความเป็นชาย ของ Doyle (1991 อ้างถึงใน มีโชค ราชภูรานวัต, 2544)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ความเป็นหญิง หมายถึง ลักษณะนิสัย การแสดงออก บทบาทหน้าที่ ของตัวละคร
ที่บ่งบอกความเป็นหญิงในละครเรื่องเจ้าคุณพี่กับอีนางคำดวง เป็นการนำเสนอภาพของ
ผู้หญิงที่มีศักดิ์ศรี มีพลัง และมีทางเลือกในชีวิตของตนเอง เป็นการสื่อสารกับผู้ชมว่าคุณค่า
ของคนไม่ได้ถูกกำหนดด้วยเพศสภาพ แต่ถูกกำหนดด้วยสติปัญญา ความสามารถ และการ
เลือกใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า คำดวงคือตัวแทนของสตรีที่ก้าวข้ามข้อจำกัดทางสังคมในยุคสมัยของเธอ
และเป็นแรงบันดาลใจให้เห็นถึงความหลากหลายและพลังที่ซ่อนอยู่ใน "ความเป็นหญิง"

4.1.1 ความอ่อนไหวทางอารมณ์ของผู้หญิง ปรากฏอย่างชัดเจนผ่านการแสดง
ความรู้สึกที่ละเอียดลึกซึ้ง ทั้งความรัก ความห่วงใย ความกลัว และความไม่มั่นคงในชีวิต

ตัวอย่าง บทสนทนา

ขุนเอก : แม่คำดวงหล่อนทำผิดไปแล้ว หล่อนไปกราบขอขมาแม่ยี่สุนชะ

คำดวง : ถึงกับกราบเลยหรือเจ้าคะ

ขุนเอก : ใช่ ถ้ามีคนมาตบหล่อนจะทำยังไง แล้วไม่ต้องมาโกหกนะ

คำดวง : น้องไม่ได้ทำ น้องแค่ไปจับงู งูจะฉกแม่ยี่สุน คุณพี่จะว่าน้องไม่ดียังไงก็ได้
แต่น้องไม่เคยโกหกคุณพี่

ขุนเอก : ละที่พูดอยู่เรียกว่าอะไร

คำดวง : ความจริง แต่ถ้าคุณพี่หุนหวตาบอดอยู่ น้องพูดคำไหนมันก็เป็นคำโกหก

ภาพที่ 2 ขุนเอกและคำดวงทะเลาะกัน

(ที่มา เจ้าคุณพี่กับอีนางคำดวง: 3plus.com EP.10 เวลา 4:25/59:11 นาที)

ฉากข้างต้นเป็นฉากที่ แม่ยี่สุน้อยากจะกลับไปคบหาขุนเอกอีกครั้ง แต่ติดที่คำดวงเป็นเมียขุนเอกคาเรือนอยู่จึงหาทางเล่นงาน ว่าถูกคำดวงราวีทำร้ายร่างกาย ทำให้ทุกคนเกลียดชังคำดวงจนขุนเอกรับไม่ได้ต้องขอหย่าไปเอง คำดวงรู้ทันแผนการของแม่ยี่สุน้อยแสดงให้ทุกคนเห็น คำดวงทั้งโกรธและน้อยใจที่ขุนเอกไม่เชื่อใจ จนคำดวงคิดหาทางจะฉีกหน้ากากที่แสนดีของแม่ยี่สุน้อยให้ได้

จะเห็นได้ว่าความอ่อนไหวของคำดวงทางด้านอารมณ์ที่ปรากฏอยู่เกิดความโกรธและน้อยใจขุนเอกที่เชื่อฟังยี่สุน้อยจนมาขอหย่าในที่สุด เนื่องจากคำดวงมีความรู้สึกรักขุนเอก ไม่อยากให้ขุนเอกฟังใครนอกจากตน จึงแสดงความรู้สึกนั้นออกมา เหตุทั้งหมดนี้เกิดจากสาเหตุที่คำดวงมีความรู้สึกดีกับขุนเอก

4.1.2 มีความกล้าหาญ ปรากฏผ่านลักษณะนิสัยและการแสดงออกของตัวละครหญิงที่มีความกล้าหาญในการเผชิญกับปัญหา แม้ต้องเผชิญกับสถานการณ์กดดัน ความไม่แน่นอน หรืออุปสรรคจากสังคมรอบด้าน

ตัวอย่าง บทสนทนา

โจรโชติก : เจ้าเป็นไผ่

คำดวง : ข่อยคือ คำดวง ลูกนายฮ้อยยศ ถ้าบ่แน่จริงป่มาคุมควายหาгинดอก

ภาพที่ 3 การแก้ปัญหาครอบครัว

(ที่มา เจ้าคุณพิทักษ์อินางคำดวง: 3plus.com EP.1 เวลา 8:30/1:00:55 นาที)

ฉากข้างต้นเป็นฉากที่คำดวงรับหน้าที่เป็น นายฮ้อยแทนพ่อที่ป่วย แสดงให้เห็นว่าเป็นคนกล้าและมีความรับผิดชอบ แม้งานนี้จะลำบากและอันตราย แต่ก็ยอมทำเพื่อครอบครัว ไม่กลัวความเหนื่อยยากหรืออุปสรรค การตัดสินใจนี้สะท้อนถึงความเสียสละ ความเข้มแข็ง และความรักต่อพ่อแม่ ทำให้เห็นว่าคำดวงเป็นผู้หญิงที่กล้าเผชิญปัญหาและยืนหยัดเพื่อครอบครัวได้ด้วยตนเอง ดังนั้นฉากนี้จึงเด่นเรื่องความกล้าหาญของคำดวง เนื่องจากคำดวงรับหน้าที่เป็นนายฮ้อยแทนพ่อที่ล้มป่วย เป็นนายฮ้อยที่ต้องเผชิญทั้งความเหน็ดเหนื่อย อันตราย และความเสี่ยงในการเดินทาง แต่คำดวงกลับตัดสินใจรับภาระนี้โดยไม่ลังเล เพื่อประคับประคองครอบครัวให้ก้าวผ่านวิกฤต คำดวงในฐานะหญิงผู้กล้าเผชิญปัญหาด้วยตนเอง ความกล้าหาญของตนเกิดจากความรักต่อพ่อและความรับผิดชอบต่อครอบครัว ทำให้คำดวงเป็นตัวละครหญิงที่เข้มแข็ง

4.1.3 มีความรักที่มั่นคงต่อคนรัก ปรากฏผ่านทัศนคติและการกระทำของตัวละครหญิงที่ยึดมั่นในความรักอย่างมั่นคง ไม่หวั่นไหวต่อแรงกดดัน สถานการณ์ยั่วเย้า หรือความไม่แน่นอนรอบตัว เธอแสดงความจริงใจต่อความรู้สึกของตนเองและคนรัก ไม่ปิดบัง ไม่หลอกลวง และไม่ใช้ความรักเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์

ตัวอย่าง บทสนทนา

ขุนเอก : ฉันต้องหาทางช่วยหล่อนก่อน

คำดวง : คุณพี่ช่วยน้องไม่ได้ จับปลาสองมือมีแต่จะเสียไปหมด

ขุนเอก : แม่คำดวงฉันทำไม่ได้ หล่อนอย่าพึ่งเป็นอะไรไปนะ

ภาพที่ 4 การเสียสละพิสูจน์รัก

(ที่มา เจ้าคุณพี่กับอีนางคำดวง: 3plus.com EP.12 เวลา 8:10/58:57 นาที)

ฉากข้างต้น สะท้อนความรักที่มั่นคงและบริสุทธิ์ผ่านการกระทำมากกว่าคำพูด เมื่อคำดวงยอมสละชีวิตเพื่อช่วยขุนเอกจากคุณไสย “อักษระมรณะ” แสดงถึงความรักที่ไม่ยึดติดกับตนเอง แต่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เป็นที่รักเป็นสำคัญ ขณะเดียวกันความห่วงใยของขุนเอกที่ไม่ยอมละสายตาจากคำดวงสะท้อนความรักที่ตอบสนองกันอย่างเท่าเทียม มิใช่ฝ่ายเดียว ฉากนี้จึงมิได้เน้นเพียงความโศกเศร้า หากแต่เน้นย้ำว่าความรักแท้คือการยืนเคียงกันในยามคับขัน และเป็นพลังที่หล่อหลอมจิตใจและคุณธรรมของตัวละครทั้งสองอย่างเด่นชัด

สรุปได้ว่าเป็นการนำเสนอความรักที่มั่นคง บริสุทธิ์ และเสียสละอย่างสูงสุด ผ่านการกระทำของคำดวงที่ยอมสละตนเพื่อปกป้องผู้เป็นที่รัก และการแสดงความห่วงใยอย่างลึกซึ้งของขุนเอกที่ตอบสนองด้วยความรัก จึงสะท้อนว่าความรักแท้ คือการเห็นคุณค่าพร้อมยืนเคียงข้างกันในยามทุกข์ยาก และเป็นพลังที่หล่อหลอมจิตใจและคุณธรรมของตัวละครทั้งสองอย่างงดงาม เนื่องจากทุกสถานการณ์จะดีหรือร้าย คำดวงจะอยู่เคียงข้างขุนเอกเสมอ แม้ว่าขุนเอกจะต่อว่าคำดวง หรือไม่เชื่อใจคำดวงแต่คำดวงก็ยังยืนหยัดจะอยู่เคียงข้างขุนเอก และช่วยเหลือทุกครั้งที่ขุนเอกได้รับอันตรายทำให้ขุนเอกรักคำดวงจริง ๆ

สรุปความเป็นหญิงของตัวละคร คำดวงถูกนำเสนอในฐานะตัวละครหญิงที่มีมิติหลากหลาย ทั้งความอ่อนไหวทางอารมณ์ ความเข้มแข็ง และความมั่นคงในความรัก โดยความโกรธ น้อยใจ และความรักที่มีต่อขุนเอกสะท้อนความรู้สึกที่ละเอียดลึกซึ้งและจริงใจ ขณะเดียวกัน เธอแสดงความมั่นใจและความกล้าหาญผ่านการรับหน้าที่เป็นนายฮ้อยแทนบิดาที่ล้มป่วย ซึ่งตอกย้ำศักยภาพของผู้หญิงในการเผชิญปัญหาและรับผิดชอบต่อครอบครัว นอกจากนี้ ความซื่อสัตย์และการเสียสละเพื่อคนรักยังสะท้อนความรักที่มั่นคงและบริสุทธิ์

ทำให้คำดวงเป็นภาพแทนของความเป็นหญิงที่มีได้จำกัดอยู่เพียงความอ่อนโยน หากรวมถึงความเข้มแข็งทางจิตใจ คุณธรรม และการยืนหยัดในคุณค่าของตนเองอย่างชัดเจน

4.2 ความเป็นชาย หมายถึง ลักษณะนิสัย การแสดงออก บทบาทหน้าที่ ของตัวละครที่บ่งบอกความเป็นชายในละครเรื่องเจ้าคุณพิทักษ์อินางคำดวง ซึ่งถูกสร้างและกำหนดโดยวัฒนธรรมและเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ไม่ใช่แค่เรื่องเพศสภาพทางชีววิทยา แต่เป็นสิ่งที่สังคมคาดหวังและส่งเสริม เช่น ความแข็งแกร่ง การเป็นผู้นำ การแข่งขัน ความก้าวร้าว การควบคุมอารมณ์ และการไม่แสดงความอ่อนแอ

4.2.1 มีสติในการแก้ปัญหา ปรากฏผ่านพลังใจของตัวละครชายที่สามารถยับยั้งเผชญิความทุกข์ ความกดดัน และสถานการณ์ไม่เป็นธรรมได้อย่างมั่นคง

ตัวอย่าง บทสนทนา

ขุนเอก : ฉันทปวดหลังนวดให้ฉันที

ยี่สุน : ตรงนี้ไหมเจ้าคะ พี่ขุนชอบไหมคะ

ขุนเอก : ชอบมากเลยแม่ยี่สุน ตรงนั้นแหละ ดีเลย ชอบมากเลย

ภาพที่ 5 มีสติในการแก้ปัญหา

(ที่มา เจ้าคุณพิทักษ์อินางคำดวง: 3plus.com EP.13 เวลา15:39/59:08 นาที)

ฉากข้างต้นเป็นที่แม่ยี่สุนเขียนจดหมายหาอาที่พระนคร เพื่อสืบเรื่องของคำดวงและอาได้ส่งจดหมายกลับมาแล้ว ซึ่งในจดหมายนั้น ขุนเอกและคำดวงกล่าวว่าเรื่องของตนจะโดนเปิดเผยหากแม่ยี่สุนได้อ่าน จึงได้วางแผนกันเพื่อแก้ไขจดหมายนั้น โดยขุนเอกให้คำดวงไปแก้จดหมาย ส่วนตนพยายามมาพูดคุยกับแม่ยี่สุนในเรื่องต่าง ๆ ทั้งที่ไม่มีเรื่องสำคัญต้องคุย และมีเหตุการณ์ที่จะทำให้แม่ยี่สุนเข้าไปอ่านจดหมาย และเข้าห้องอยู่หลายครั้ง แต่ขุนเอกยังพยายามทำให้แม่ยี่สุนเงินและคิดเรื่องอื่น เพื่อไม่ให้จับได้ จนคำดวงแก้จดหมายเสร็จ

และได้แยกย้ายกับแม่ยี่สุน เมื่อแม่ยี่สุนได้นำจดหมายมาอ่าน จึงเป็นไปตามที่ขุนเอกและคำดวงวางแผนกัน ทำให้ไม่มีใครจับได้ในเรื่องของตน

สรุปได้ว่า ขุนเอกมีสติ และเหตุผล ในการแก้ปัญหา รู้จักปรับตัวในสถานการณ์ที่ต้องไปคุยกับแม่ยี่สุนเพื่อให้แผนที่ตนวางไว้สำเร็จไปได้ด้วยดี โดยไม่มีใครรู้เป็นการแก้ปัญหาที่ใช้สติปัญญาและวิธีคิดที่ฉลาดมาก เนื่องจากมีหมอนุ่มมารักษาอาการป่วยของแม่คำดวงและหมอนุ่มใกล้ชิดกับคำดวงเกินไป ทำให้ขุนเอกมีอาการหึง หวง ขุนเอกจึงต้องปรับตัวยอมรับความรู้สึกในใจที่มีต่อแม่คำดวงและเป็นช่วงที่แก้ปัญหาเรื่องการยอมรับสถานะเมียกำมะลอและความรู้สึกในใจของขุนเอก

4.2.2 เด็ดเดี่ยว กล้าหาญ ปรากฏผ่านบุคลิกของตัวละครชายที่มีความแน่วแน่ในจิตใจและไม่หวั่นไหวต่ออำนาจ ความกดดัน หรือสถานการณ์อันตราย

ตัวอย่าง บทสนทนา

โจรสตรีชาย : กุจะฆ่าพวกมึง 2 คนด้วยดาบสัตตะโลหะ วิญญาณพวกมึงต้องรับใช้กู

ขุนเอก : มึงแน่ใจหรือมึงดูดี ๆ ก่อน

คำดวง : รีบหนีกันเถอะค่ะคุณพี่

ภาพที่ 6 ขุนเอกออกไล่โจรสตรีชายโดยตรง

(ที่มา เจ้าคุณพี่กับอีนางคำดวง: 3plus.com EP.9 เวลา8:47/59:05 นาที)

ฉากข้างต้นเป็นฉากที่ขุนเอก ไล่โจรสตรีชายโดยตรง แม้ว่าจะสู้ด้วยกำลังไม่เท่าโจรที่มีวิชาอาคม แต่การเดินหน้าเข้าต่อสู้เองก็เป็นการเผชิญหน้าอย่างกล้าหาญ แม้จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากคำดวงในภายหลังก็ตาม

การกระทำของขุนเอกในฉากนี้ แสดงให้เห็นว่าความกล้าหาญไม่ได้หมายถึงการมีพลังเหนือกว่า หากแต่หมายถึงการเดินหน้า เผชิญอันตรายทั้งที่รู้ว่าตนเองอาจเป็นฝ่ายเสียเปรียบ การต่อสู้จึงไม่ใช่เพียงการปะทะทางกายภาพ แต่เป็นการต่อสู้ทางจิตใจที่ขุนเอก

ต้องเอาชนะความกลัว ความลังเล และความเสี่ยงต่อความตายของตนเอง การที่ขุนเอกเลือก
ออกกล้าใจด้วยตนเอง ยังสะท้อนความรับผิดชอบในฐานะชายผู้มีหน้าที่ดูแลความสงบของ
บ้านเมือง เขาไม่ผลักภาระให้ผู้อื่น และไม่ยอมให้ความไม่เท่าเทียมด้านกำลังหรืออำนาจ
เป็นข้ออ้างในการนิ่งเฉย ความเป็นชายในฉากนี้จึงผูกโยงกับอุดมคติของผู้นำที่พร้อมปกป้อง
ส่วนรวม แม้ต้องแลกด้วยความเสี่ยงส่วนตัว

สามารถสรุปได้ว่า ขุนเอกออกกล้าใจศรีชาย เป็นภาพแทนของความกล้าหาญในความเป็น
ชายที่ชัดเจน กล่าวคือ ความกล้าที่จะเผชิญหน้าอันตรายด้วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และ
การยืนหยัดในคุณธรรม แม้จะรู้ว่าตนไม่ได้เป็นฝ่ายได้เปรียบ ฉากนี้จึงช่วยตอกย้ำแนวคิดของละคร
ที่ว่า “ความเข้มแข็ง” ไม่ได้วัดจากพลังที่มี หากแต่วัดจากหัวใจที่กล้าเผชิญความจริง เนื่องจากความ
กล้าหาญของขุนเอกอยู่ในหน้าที่ของตน เนื่องจากขุนเอกในฐานะผู้มีความรับผิดชอบต่อบ้านเมือง ไม่ใช่
เพื่อชื่อเสียงหรือผลประโยชน์ส่วนตัว แม้จะตระหนักดีว่าตนไม่ได้เป็นฝ่ายได้เปรียบ ทั้งด้านกำลังคน
และสถานการณ์แต่ขุนเอกยังเลือกลงมือ เพราะเห็นว่าการปล่อยให้ความยุติธรรมดำรงอยู่ย่อมเป็นการ
ละเลยหน้าที่ของตน นี่คือการกล้าที่เกิดจากความรับผิดชอบต่อขุนเอก

4.2.3 ีความเป็นผู้นำ ปรากฏผ่านบทบาทของตัวละครชายที่แสดง ให้เห็นถึง
ความตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

ตัวอย่าง บทสนทนา

ขุนเอก : หน่วยพยัคฆราชของกระผมจะไล่ล่าไอ้โจรศรีชายให้ได้

ขุนพระสมิง : พวกเจ้าคือทหารหาญเมืองทุ่งใหญ่หน่วยโจมตีที่เก่งที่สุด พวกเจ้า
ต้องหาโจรศรีชายอย่าให้มันได้ทันตั้งตัว ถ้าไอ้โจรถ่อยให้จงได้

ขุนเอก : ถ้าไอ้โจรถ่อยให้จงได้ (พร้อมนำทหารกำลังพลออกตามหาโจรศรีชาย)

ภาพที่ 7 คือการตัดสินใจของขุนเอก

(ที่มา เจ้าคุณพิทักษ์อินางคำดวง: 3plus.com EP.8 เวลา 54:05/58:41 นาที)

ฉากนี้คือการรับมือกับโจรสลัดชายสะท้อนอุดมคติของความเป็นผู้นำผ่านตัวละคร ชุนเอกอย่างเด่นชัด โดยชุนเอกตัดสินใจยอมเสี่ยงอันตรายเพื่อความปลอดภัยของผู้อื่นและ บ้านเมือง แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบ ความเสียสละ และการคำนึงถึงส่วนรวมมากกว่า ส่วนตน การกระทำของเขาไม่ได้เกิดจากอารมณ์ หากเป็นผลจากจิตสำนึกในหน้าที่ของผู้นำ การร่วมมือของขุนพระช่วย ชุนเอก และขุนเม่น ในการต่อสู้กับโจรสลัดชาย จึงตอกย้ำภาพ ผู้นำชายที่ยึดมั่นในหน้าที่ กล้าตัดสินใจ และพร้อมอุทิศตนเพื่อบ้านเมือง ทำให้ชุนเอก มิได้เป็นเพียงพระเอกของเรื่อง หากเป็นตัวแทนของคุณค่าทางศีลธรรมและความชอบธรรม ในการเป็นผู้นำของสังคม

4.2.4 มีความอดทน ปรากฏผ่านการเผชิญสถานการณ์ที่เต็มไปด้วยการช่วงชิง อำนาจ ความไม่เป็นธรรม และแรงกดดันจากผู้อื่น

ตัวอย่าง บทสนทนา

ขุนเมฆ : อยู่มาแกตัว ปีนทั้ง 5 กระบอก ระเบิดทั้ง 5 กระบอกมันเป็นไปได้ยังไง

ขุนพระสมิง : พอแล้ว ชุนเอกเจ้าต้องรับผิดชอบเรื่องทั้งหมด ทหารที่บาดเจ็บให้ ปรับค่าทำขวัญจากชุนเอก และให้ออกจากตำแหน่ง จำคุก 3 ปี

ชุนเอก : ไม่แกตัวอะไรทั้งสิ้น

ภาพที่ 8 ความเข้มแข็งทางจิตใจของชุนเอก

(ที่มา เจ้าคุณพี่กับอีนางคำดวง: 3plus.com EP.7 เวลา 41:09/59:17 นาที)

ฉากการถูกใส่ร้ายจากเหตุป็นระเบิดสะท้อนความเข้มแข็งทางจิตใจของชุนเอกผ่าน การอดทน ยับยั้งชั่งใจ และการยืนหยัดในเหตุผล ท่ามกลางสถานการณ์ที่เสียเปรียบและแรง กดดันจากอำนาจรอบด้าน ชุนเอกเลือกพิสูจน์ความจริงมากกว่าตอบโต้ด้วยอารมณ์ แสดงให้ เห็นถึงศรัทธาในความยุติธรรมและการรักษาศักดิ์ศรีของตน แม้จะถูกกลั่นแกล้งและลงโทษ อย่างไม่เป็นธรรมก็ตาม เหตุการณ์นี้จึงทำหน้าที่นยามความเป็นชายของชุนเอกในมิติของ

ความอดกลั้น ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ ซึ่งทำให้ตัวละครมีมิติ น่าเชื่อถือ และตอกย้ำภาพชายผู้เข้มแข็งที่ไม่ยอมจำนนต่ออุปสรรคหรืออำนาจที่ไม่เป็นธรรม

4.2.5 อำนาจและสถานะ ปรากฏผ่านการใช้อำนาจของตัวละครชายอย่างมีขอบเขตและตั้งอยู่บนหลักคุณธรรม ไม่ยึดอำนาจหรือสถานะเป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน

ตัวอย่าง บทสนทนา

คำดวง : คุณพี่ไม่ได้ทำอะไรผิด คุณพี่จะอยู่ให้เขาทรมานทำไม

ขุนเอก : ก็ฉันไม่ได้ทำอะไรผิด ฉันจึงต้องอยู่สู้ข้อกล่าวหา

คำวง : คุณพี่โง่มาก คุณพี่จะตายซะก่อน น้องขอโทษค่ะ น้องไม่ได้จะว่าคุณพี่

ขุนเอก : ฉันก็ไม่ได้โกรธหรอก แต่หล่อนไม่เข้าใจฉัน เอาเป็นว่าขอบคุณที่บอกความจริง ขาตินี้เราคงได้เจอกันแค่นี้ รีบไปซะ

ภาพที่ 9 ขุนเอกถูกใส่ร้าย

(ที่มา เจ้าคุณพี่กับอีนางคำดวง: 3plus.com EP.5 เวลา 45:37/59:18 นาที)

ฉากข้างต้นเป็นฉากที่ขุนเอกถูกใส่ร้าย แต่ยังคงยึดความจริง โดยไม่ได้โต้ตอบ กลับใช้วิธีเงียบต่อสู้ ฉะนั้นความซื่อสัตย์ของขุนเอกถูกใช้เป็นแก่นสำคัญในการสร้างตัวละครชายที่แตกต่างจากภาพจำของพระเอกที่เอาตัวรอดด้วยเล่ห์กล แสดงให้เห็นว่า “ความถูกต้อง” อาจไม่ได้ให้ผลลัพธ์ในทันที แต่เป็นรากฐานของความน่าเชื่อถือในระยะยาว การไม่ได้กลับด้วยวิธีสกปรกจึงเป็นการเลือกเส้นทางที่ยากกว่า แต่มั่นคงกว่า

สามารถสรุปได้ว่า การถูกใส่ร้ายเป็นบททดสอบแรกของขุนเอกในฐานะตัวละครชายหลัก การที่เขาเลือกยืนอยู่ข้างความจริง โดยไม่ใช่เล่ห์เหลี่ยมหรือการเอาคืนแบบไม่บริสุทธิ์ ทำให้ขุนเอกถูกวางตำแหน่งเป็นตัวละครที่มีศีลธรรม มีศักดิ์ศรี และมีความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาตัวละครในตอนต่อ ๆ ไป

เนื่องจากขุนเอกถูกใส่ร้าย จากพระเมฆและขุนเม่นที่ต้องการแย่งชิงตำแหน่งขุนเอกในการเจรจาซื้อปืนเลยใส่ร้ายขุนเอก แต่ขุนเอกต้องการพิสูจน์ความจริงโดยไม่โต้กลับด้วยวิธีที่สกปรก แต่เขายอมรับการถูกเข้าใจผิด การที่ขุนเอกเลือกยืนอยู่ข้างความจริงทำให้เห็นว่าขุนเอกเป็นคนที่มีคุณธรรมและมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองจริง ๆ

4.2.6 สติปัญญาเฉลียวฉลาด ปรากฏผ่านความสามารถของตัวละครชายในการคิดวิเคราะห์และใช้เหตุผลอย่างรอบคอบ โดยเฉพาะในด้าน การวางแผนทำงาน ซึ่งสะท้อนถึงการมองสถานการณ์อย่างเป็นระบบ ไม่ตัดสินใจด้วยอารมณ์หรือความรีบเร่ง

ตัวอย่าง บทสนทนา

ขุนเอก : พวกเจ้าเป็นทหารกล้าของเมืองทุ่งใหญ่ มีศักดิ์ศรีมากกว่าโจรป่า พวกเจ้ากลัวมันไหม

ทหารทุกคน : ไม่

คุณพระสมิง : ดังนั้นจงปกป้องบ้านเมืองของเราด้วยชีวิต สู้ตาย

ภาพที่ 10 วางแผนขั้นสุดท้ายเพื่อรับมือศัตรูรายใหญ่และปกป้องเมืองทุ่งใหญ่
(ที่มา เจ้าคุณพิทักษ์อินางคำดวง: 3plus.com EP.19 เวลา 44:13/59:09 นาที)

ฉากนี้ยังเป็นบททดสอบความเติบโตของตัวละคร หลายคนต้องเผชิญความกลัว ความลังเล และความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น แต่ก็เลือกยืนหยัดเพื่อสิ่งที่ใหญ่กว่าตัวเอง เมืองทุ่งใหญ่จึงไม่ได้เป็นเพียงฉากหลังของเรื่อง หากแต่เป็นสัญลักษณ์ของบ้าน ความผูกพัน และความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน และวางแผนขั้นสุดท้ายเพื่อรับมือศัตรูรายใหญ่และปกป้องเมืองทุ่งใหญ่ เป็นการทำงานอย่างเป็นระบบภายใต้ความกดดันสูง สิ่งที่โดดเด่นคือการทำงานเป็นทีม ตัวละครแต่ละคนมีบทบาทชัดเจนตามความถนัด บางคนวางแผน บางคนประสานงาน บางคนลงพื้นที่ปฏิบัติจริง ละครเน้นให้เห็นว่าความสำเร็จไม่ได้เกิดจาก

“ฮิโร่เพียงคนเดียว” แต่เกิดจากระบบที่ทุกคนเชื่อใจกันและทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ แม้ในสถานการณ์ที่กดดันที่สุด ความสามัคคีก็กลับกลายเป็นอาวุธที่ทรงพลังที่สุด

ความเป็นชายในละครเรื่อง เจ้าคุณพี่กับอีนางคำดวง ถูกถ่ายทอดผ่านตัวละครขุนเอกในฐานะชายผู้มีความเข้มแข็งทางจิตใจ กล้าหาญ มีภาวะผู้นำ และยึดมั่นในหน้าที่ต่อส่วนรวม ควบคู่กับการใช้สติปัญญา เหตุผล และคุณธรรมในการแก้ปัญหาและเผชิญกับความไม่เป็นธรรม ภาพแทนดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าความเป็นชายมิได้วัดจากพลังทางกายหรืออำนาจ หากแต่ตั้งอยู่บนความรับผิดชอบ ศีลธรรม และการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผลวิเคราะห์ความเป็นหญิงที่ปรากฏในละครเรื่องเจ้าคุณพี่กับอีนางคำดวง พบว่าความเป็นหญิง แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ 1) ความอ่อนไหวทางด้านอารมณ์ กล่าวคือ มีความอ่อนไหวต่อเพศตรงข้าม อ่อนไหวเมื่อเป็นผู้ถูกกระทำ และมีความวิตกกังวล 2) มีความมั่นใจในตนเอง กล่าวคือ มีความกล้าหาญในการเผชิญกับปัญหา มั่นใจในรูปลักษณ์ของตนเอง และมีความมั่นใจในการพูด และ 3) มีความซื่อสัตย์ต่อคนรัก กล่าวคือ มีการแสดงความรักอย่างเปิดเผย และกตัญญูรู้คุณ แสดงให้เห็นว่าละครเรื่องเจ้าคุณพี่กับอีนางคำดวง นำความเป็นหญิงตามขนบเดิม กล่าวคือ ภาพลักษณ์ของสตรีไทยในอุดมคติยุคเก่าที่เน้นความอ่อนหวาน เรียบร้อย และยึดมั่นในกรอบประเพณีอย่างเคร่งครัด ร่วมกับความเป็นหญิงสมัยใหม่ กล่าวคือ มีความกล้าหาญในการเผชิญกับปัญหา แม้ต้องเผชิญกับสถานการณ์กดดัน ความไม่แน่นอน หรืออุปสรรคจากสังคมรอบด้าน หรือตามบริบทสังคมที่กำหนดและประกอบสร้างขึ้นให้ผู้หญิงเป็น สอดคล้องกับ Beauvoir (1952) กล่าวว่า ตั้งแต่เดิมที่มีอวัยวะทางกายภาพ หรืออ้างธรรมชาติว่าเป็นปัจจัยที่กำหนดให้ผู้หญิงจะต้องเป็นอย่างไร และประพฤติตนอย่างไร ในทางตรงกันข้าม มีเพียงสรีระของมนุษย์เพศหญิงเท่านั้น ที่เป็นเรื่องของธรรมชาติ แต่นิยามของ “ความเป็นผู้หญิง” หรือการที่มนุษย์ ที่จะเป็น “ผู้หญิง” จะประพฤติปฏิบัติตนทั้งในแง่การจัดการตนเอง และในแง่การปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่นนั้น เป็นสิ่งที่ถูกกำหนดโดยสังคมวัฒนธรรม กล่าวได้อีกอย่างว่า “ความเป็นผู้หญิง” เป็นสิ่งที่ถูกประกอบสร้างโดยสังคม ด้วยเหตุที่ “ความเป็นผู้หญิง” เป็นสิ่งที่ประกอบสร้างทางสังคม ผู้หญิงในต่างสังคม วัฒนธรรมจึงอาจจะมีรับรู้เกี่ยวกับความหมายของ “ผู้หญิง” และการแสดงบทบาท หรือ พฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป ผู้หญิงในสังคมตะวันตกอาจจะมีวิถีปฏิบัติต่างจากผู้หญิงในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา การประกอบอาชีพ การปฏิสัมพันธ์กับผู้ชาย ผู้หญิงในสังคมไทยต่างสมัยก็อาจมีวิถีปฏิบัติที่แตกต่างกัน เช่น ผู้หญิงไทยในอดีตมักจะได้ศึกษาหาความรู้และ

มักจะมียุทธศาสตร์หลักในพื้นที่ในครัวเรือนแต่ผู้หญิงในสังคมไทยปัจจุบันมีบทบาททั้งในบ้านและนอกบ้าน สามารถเป็นหัวหน้างาน มีบทบาทในแวดวงวิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นพื้นที่เฉพาะของผู้ชาย

ผลการวิเคราะห์ความเป็นชายที่ปรากฏในละครเรื่องเจ้าคุณพิกับอินางคำดวง พบว่า ความเป็นชาย แบ่งออกเป็น 6 ลักษณะได้แก่ 1) มีความเข้มแข็ง กล่าวคือ มีความอดทนอดกลั้น มีการปรับตัวได้ตามสถานการณ์ และแก้ไขปัญหาได้ทุกสถานการณ์ 2) เด็ดเดี่ยวกล้าหาญ กล่าวคือ มีความกล้าหาญและการเผชิญหน้า 3) ความเป็นผู้นำ กล่าวคือ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ และปกป้องประชาชน 4) การแข่งขัน กล่าวคือ ความอดทนและไม่ย่อท้อ 5) อำนาจและสถานะ และ 6) สติปัญญาเฉลียวฉลาดในการวางแผนงาน แสดงให้เห็นว่าละครเรื่องเจ้าคุณพิกับอินางคำดวง นำเสนอความเป็นชายแบบดั้งเดิมตามชนบเดิม กล่าวคือ ภาพลักษณ์และบทบาทอุดมคติของบุรุษไทยในอดีต ซึ่งถูกหล่อหลอมด้วยระบบสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่ เช่น เป็นผู้นำและหัวหน้าครอบครัว เป็นผู้หาเลี้ยงชีพหลัก ผู้สืบทอดสายเลือดและพิธีกรรม มีความเข้มแข็งและกล้าหาญ มากกว่า ความเป็นชายสมัยใหม่ กล่าวคือ ภาพลักษณ์และบทบาทของบุรุษที่ปรับเปลี่ยนไปตามการขับเคลื่อนของสังคมแห่งความเท่าเทียม โดยลดละแนวคิดชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) และเปิดรับความหลากหลายทางอารมณ์และการใช้ชีวิต สอดคล้องกับสุริชัย หวันแก้ว (2552) เสนอว่าความเป็นชายไทยเป็นผลจากโครงสร้างอำนาจแบบลำดับชั้น เช่น อำนาจรัฐ ชนชั้น และวัฒนธรรมแบบชายเป็นใหญ่ ความเป็นชายจึงถูกประกอบสร้างผ่านความเป็นผู้นำ การใช้อำนาจ การควบคุม และอุดมการณ์เรื่อง “ผู้ชายต้องเข้มแข็งและเสียสละ” งานของเขาวินิจฉัยว่าภาพความเป็นชายมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อโครงสร้างสังคมเปลี่ยน เช่น โลกาวัดัน การศึกษา หรือสื่อยุคใหม่

ละครเรื่องนี้มุ่งเน้นประกอบสร้างความเป็นหญิงให้แตกต่างไปจากชนบเดิมในประเด็นการแสดงความสามารถในการเผชิญปัญหาหรือด้าน ส่วนความเป็นชายยังยึดการประกอบสร้างความเป็นชายตามชนบเดิม

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรศึกษาความเป็นหญิงความเป็นชายสมัยใหม่สามารถนำไปต่อยอดกับวรรณกรรมประเภทอื่นได้ เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย ภาพยนตร์ ซีรีส์ไทยและต่างประเทศ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเปรียบเทียบความเป็นหญิงและความเป็นชายสมัยใหม่ในวรรณกรรมไทยและวรรณกรรมต่างประเทศ

7. สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษา พบว่า ละครเรื่อง เจ้าคุณพิกับอินางคำดวง นำเสนอความเป็นหญิง และความเป็นชายอย่างมีมิติและสอดคล้องกับอุดมคติทางสังคมและวัฒนธรรม ความเป็นหญิงปรากฏผ่านตัวละครหญิงที่มีความอ่อนไหวทางอารมณ์ มีความกล้าหาญ มีความรักที่มั่นคงต่อคนรัก ความประพฤติเรียบร้อย การแสดงความรักอย่างเปิดเผย และ ความกตัญญู ซึ่งสะท้อนภาพผู้หญิงที่เข้มแข็งจากภายใน มีศักดิ์ศรี และยืนหยัดท่ามกลาง แรงกดดันได้อย่างสงบ

ส่วนความเป็นชายปรากฏผ่านตัวละครชายที่มีสติในการแก้ปัญหา ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว มีภาวะผู้นำ มีความอดทน อำนาจและสถานะ สติปัญญาเฉลียวฉลาด สามารถเผชิญการแข่งขัน และความไม่เป็นธรรม ใช้อำนาจอย่างมีคุณธรรม และมีสติปัญญาในการคิดวิเคราะห์และวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยรวมแล้ว ละครสะท้อนอุดมคติความเป็นหญิงและความเป็นชายที่ไม่ได้ยึดติดเพียงบทบาทดั้งเดิม หากเน้นคุณค่าภายใน เช่น ศีลธรรม ความรับผิดชอบ ความเสียสละ และความเป็นมนุษย์อย่างสมดุล ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยอย่างชัดเจน

8. องค์ความรู้ที่ได้รับ

ภาพที่ 11 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- พริศรา แซ่ก้วย. (2557). การผลิตซ้ำภาพเหมารวมทางเพศในสื่อโทรทัศน์ไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์*, 21(3), 85–102.
- มีโชค ราชภูรานูวัต. (2544). *เพศภาวะ: มุมมองทางสังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มีโชค ราชภูรานูวัต. (2544). การต่อรองทางเพศสภาพในนิตยสารผู้หญิงผู้ชายและผู้ชาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลยา คงไทย. (2548). บทบาทสตรีในสื่อไทย: การวิเคราะห์เชิงวัฒนธรรม. *วารสารสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา*, 23(2), 60–75.
- ศรีสกุล เขมพันธ์. (2553). ภาพตัวแทนผู้หญิงในละครโทรทัศน์ไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 10(1), 135–150.
- สุริชัย หวันแก้ว. (2552). *ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยบนความหลากหลายและสับสน*. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Beauvoir, S. de. (1953). *The second sex* (H. M. Parshley, Trans.). Alfred A. Knopf. (Original work published 1949)
- Bernard, J. (1981). *The Female World*. New York: Free Press.
- Doyle, J. A. (1991). *The Male Experience*. Dubuque: W. C. Brown.
- McQuail, D. (2010). *McQuail's Mass Communication Theory*. London: Sage Publications.